

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Οι εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού είναι ισχυρές εταιρείες, συνήθως θυγατρικές γιγαντιαίων πολυεθνικών Ομίλων, διαπράττουν σοβαρότατα εγκλήματα αφού, εκμεταλλευόμενες την ισχύ τους, υπερχρεώνουν τους Έλληνες καταναλωτές για τα είδη πρώτης ανάγκης, καταστρέφουν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εμποδίζουν την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής παραγωγής.

Το νομοθετικό πλαίσιο της Ελληνικής Δημοκρατίας, δυστυχώς, αντί να εμποδίζει, ευνοεί σημαντικά όλες τις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού επιτρέποντάς τους να παρανομούν και να μην τους απασχολεί η «επόμενη ημέρα».

Αποτέλεσμα πρώτο: οι τιμές των αγαθών πρώτης ανάγκης βρίσκονται στα ύψη, ενώ η ύφεση αδειάζει τα πορτοφόλια όλων των Ελλήνων και ιδίως των οικονομικά αδυνάτων.

Αποτέλεσμα δεύτερο: ο καθημερινός εκβιασμός και η καταστροφή μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τις παράνομες πρακτικές των εταιρειών αυτών.

Η παρούσα νομοθετική πρόταση στοχεύει σε «χειρουργικές» παρεμβάσεις στο δίκαιο του ανταγωνισμού (ν. 3959/2011) αλλά και στους υπόλοιπους νόμους που υποστηρίζουν ή εμποδίζουν την εφαρμογή της βούλησης του νομοθέτη στις υποθέσεις του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Άρθρο 1

Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την έναρξη έρευνας για συγκεκριμένο κλάδο

Με το άρθρο 1 η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να ανακοινώσει δημοσίως την έναρξη της έρευνάς της σε έναν κλάδο με σκοπό όλοι οι παράγοντες που ενδιαφέρονται είτε να εισφέρουν στοιχεία στην έρευνα είτε να ενταχθούν στο πρόγραμμα επιείκειας. Σήμερα πολλές φορές η έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού παραμένει άγνωστη στο ευρύ κοινό έως την ώρα που θα εκδοθεί η εισήγηση της ΓΔΑ.

Άρθρο 2

Ποινικές ευθύνες

Με το άρθρο 2 επεκτείνεται και για τα λοιπά αδικήματα του ελεύθερου ανταγωνισμού, όπως αυτά ορίζονται από το ν. 3959/2011 η οριζόμενη ποινή φυλάκισης για τα φυσικά πρόσωπα που διευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν το ν. 3959/2011.

Σήμερα τα κατεχόμενα αδικήματα που διαπράττονται και τα οποία εντοπίζει η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, η απαγόρευση παράλληλων εισαγωγών, η απαγόρευση εξαγωγών, ο καθορισμός τιμών, αδικήματα για τα οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη για ποινή φυλάκισης.

Με δεδομένο ότι τα στελέχη των εταιρειών αυτών ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τις προσωπικές τους ποινικές ευθύνες η πρόβλεψη για ποινή φυλάκισης θα είναι μέτρο ιδιαίτερα αποτρεπτικό.

Άρθρο 3 Ποινική δίωξη

Με το άρθρο 3 επιταχύνονται οι διαδικασίες για την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που διευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού. Η ταχεία ποινική δίωξη θα τους αποθαρρύνει να διαπράξουν τις παράνομες πράξεις τους. Η δημοσιότητα κάθε δίκης θα ενθαρρύνει στη συμμετοχή των ζημιωθέντων σε αυτή και θα αποθαρρύνει ακόμα περισσότερο τους υποψηφίους παραβάτες της νομοθεσίας. Η εξαρχής καταγραφή των υπεύθυνων προσώπων θα διευκολύνει την ποινική τους δίωξη.

Άρθρο 4

Άμεση ενημέρωση της δικαιοσύνης για αδικήματα που εκφεύγουν του ανταγωνισμού και ανήκουν στα φορολογικά ή στα ποινικά αδικήματα

Με το άρθρο 4 αυξάνεται η αποτρεπτική δράση της Επιτροπής Ανταγωνισμού αφού οι εταιρείες που παρανομούν θα γνωρίζουν ότι ο «εισαγγελικός» έλεγχος της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν θα περιοριστεί στα αδικήματα του ανταγωνισμού αλλά θα τους εμπλέξει και με άλλους φορείς της Πολιτείας που έχουν ευθύνη για άλλα αδικήματα που θα εντοπιστούν, όπως για παράδειγμα Εισαγγελικές Αρχές, Αρχή για την Καταπολέμηση Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικότητα Δραστηριότητα, ΣΔΟΕ κ.λπ..

Η παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού (π.χ. κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης ή εναρμονισμένη πρακτική) σημαίνει μερικές φορές ότι προήλθε από προσωπικές ενέργειες των στελεχών των εταιρειών για εκβιασμό των μικρών επιχειρήσεων, για παράδειγμα «βγάλε το προϊόν του ανταγωνιστή αλλιώς θα σου αυξήσω τις τιμές στο δικό μου που έχει μερίδιο αγοράς 80%», ή από άλλες ενέργειες που παραπέμπουν σε εγκληματικές οργανώσεις (βλ. οργανωμένη καταστροφή εμπορευμάτων ανταγωνιστών κ.λπ.) ή ακόμα με φορολογικές παραβάσεις (εικονικά τιμολόγια κ.λπ.).

Για παράδειγμα στην απόφαση 520/2011 της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαβάζουμε:

«Το συνημμένο φωτογραφικό υλικό εμπεριέχει φωτογραφίες που εμφανίζουν υπαλλήλους της καταγγελλόμενης, ακόμη και με κουκούλα, να έχουν απομακρύνει τα πάγια (σκαλιέρες) της Τσακίρης και της Chirita από τα σημεία πώλησης και να επιδίδονται στην καταστροφή τους. Και τούτο, προφανώς σε συνέχεια των κατευθυντήριων γραμμών του κ. [...] προς όλους τους προαναφερόμενους παραλήπτες [βλ. έγγραφο Α10.19]:

«ΜΠΡΑΒΟ [...]!!! Χαίρομαι για την εγρήγορση της ομάδας... Ολόκληρη σκαλιέρα πήραμε... ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ!!! ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ [...]».

Επίσης, στην υπόθεση του καρτέλ του γάλακτος εντοπίστηκαν σοβαρά στοιχεία για κυκλοφορία ακατάλληλου γάλακτος στην αγορά (μαρτυρίες προσώπων, έγγραφα κ.λπ.).

Με την αλλαγή της νομοθεσίας και με υποχρέωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού να γνωστοποιεί αυτά που εντοπίζει στις αρμόδιες αρχές γίνεται ακόμα περισσότερο αποτρεπτικό το νομοθετικό πλαίσιο.

Άρθρο 5 Παραγραφή ποινικών ευθύνων

Με το άρθρο 5 επιτυγχάνεται η διακοπή της παραγραφής των ποινικών αδικημάτων των φυσικών προσώπων που κατευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

Μάλιστα αυτό γίνεται ακόμα περισσότερο αναγκαίο στο πλαίσιο του ισχύοντος ν. 3959/2011 ο οποίος δίνει τη δυνατότητα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού να θέτει υποθέσεις σε δεύτερη σειρά προτεραιότητας, που να μην μπορεί να αποδειχθούν ως παρανομίες, αλλά επειδή δεν είναι μεγάλης σημαντικότητας δεν τις εξετάζει κατά προτεραιότητα. Αν δηλαδή κάποιος κάνει σήμερα μια καταγγελία που αφορά παραβάσεις τριών ετών πριν, επειδή η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα την αφήσει στην άκρη, όταν κάποτε εξεταστεί, π.χ. σε 4 χρόνια, όλα τα ποινικά αδικήματα θα έχουν παραγραφεί.

Άρθρο 6 Προσωπική ευθύνη των ιδιοκτητών των εταιρειών που παρανομούν για το πρόστιμο που θα επιβληθεί για παράβαση του ανταγωνισμού

Με το άρθρο 6 αποτρέπονται οι περιπτώσεις όπου εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού, τιμωρούνται μεν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (συνήθως με μεγάλη καθυστέρηση), όμως οι εταιρείες διακόπτουν τη λειτουργία τους και τα πρόστιμα που καταλόγιζε η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν πληρώνονται ποτέ. Συνήθως οι πραγματικοί ιδιοκτήτες των εταιρειών αυτών κρύβονται πίσω από offshore εταιρείες και αχυράνθρωπους. Με την τροποποίηση της νομοθεσίας θα αποθαρρυνθούν αφού θα βρεθούν σε κάθε περίπτωση και θα είναι αυτοί υπεύθυνοι για τα πρόστιμα.

Άρθρο 7 Άμεση ενεργοποίηση της αρχής για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα

Με το άρθρο 7 οι εταιρείες που παρανόμησαν στα πλαίσια του Δικαίου του Ανταγωνισμού, αλλά και τα φυσικά πρόσωπα που επωφελήθηκαν από τις παράνομες πρακτικές, θα απολέσουν αμέσως κέρδη τους από τις παράνομες πρακτικές (εταιρικά κέρδη, υψηλοί μισθοί, bonus στελεχών κ.λπ.), κατά συνέπεια θα προστεθεί μία ακόμα ισχυρή αποτροπή στο να παρανομήσουν.

Άρθρο 8 Αμοιβή στον καταγγέλοντα ως ποσοστό του προστίμου της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Με το άρθρο 8 δίνεται ισχυρό κίνητρο για κάποιον να καταγγείλει τις παράνομες πρακτικές του Δικαίου του Ανταγωνισμού. Αν ο καταγγέλλων είναι «θύμα του καρτέλ» θα έχει οικονομική ευχέρεια (αν το επιθυμεί) για να χρησιμοποιήσει το καλύτερο δικηγορικό γραφείο (το οποίο με αυτό το ενδεχόμενο θα αναλάβει εργολαβικά την υπόθεση). Είναι αυτονόητο ότι για να λάβει αμοιβή δεν θα αρκεί η απλή καταγγελία αλλά η συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού σε όλα τα στάδια της διαδικασίας (έως και το ΣΤΕ) ώστε να αποκαλυφθούν οι παρά-

νομες πρακτικές και να τιμωρηθούν οι παρανομούσες εταιρείες.

Άρθρο 9 Κάλυψη δαπανών νομικής υποστήριξης από τα Επιμελητήρια

Με το άρθρο 9 προβλέπεται όπως τα Επιμελητήρια καλύπτουν τις δαπάνες νομικής υποστήριξης των μελών τους που επιθυμούν να προχωρήσουν σε καταγγελία στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά εταιρειών που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού (ν. 3959/2011). Τα έσοδα των Επιμελητηρίων είναι από τα μέλη τους και προσφέρονται ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντά τους. Η κάλυψη της δαπάνης νομικής υποστήριξης με τη χρήση εξειδικευμένων γραφείων θα διευκολύνει στα μέγιστα τη μάχη κατά των καρτέλ και θα διακόψει από τις ισχυρές εταιρείες το πλεονέκτημά τους να έχουν απέναντί τους οικονομικά αδυνάτους επιχειρηματίες.

Άρθρο 10 Προτεραιότητα στις καταγγελίες των Επιμελητηρίων

Με το άρθρο 10 τα Επιμελητήρια εξισώνονται σε σπουδαιότητα καταγγέλλοντος με τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Τα Επιμελητήρια είναι το φυσικό σπίτι των μικρών επιχειρήσεων που δέχονται τις καταχρηστικές πρακτικές των ισχυρών εταιρειών. Η δυνατότητά τους να ελέγξουν τις καταγγελίες και να τις παραπέμψουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού η οποία υποχρεωτικά θα τις εξετάσει κατά προτεραιότητα, θα βάλει ένα ακόμα εμπόδιο στις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

Άρθρο 11 Παράσταση πολιτικής αγωγής στα ποινικά δικαστήρια και από έμμεσα ζημιωθέντες

Με το άρθρο 12 δίνεται η δυνατότητα να αποφύγουν τις ποινικές τους ευθύνες τα φυσικά πρόσωπα που διευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, ειδικά στις περιπτώσεις που είναι δυσδιάκριτη η άμεση ζημία αυτών που θέλουν να στηρίξουν το ποινικό κατηγορητήριο.

Άρθρο 12 Ταχεία καθαρογραφή των σχετικών αποφάσεων σε κάθε δικαστήριο

Με το άρθρο 13 προκύπτει μηδενισμός απώλειας χρόνου για την τελική τιμωρία των εταιρειών που παραβίασαν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού.

Άρθρο 13 Μέτρα για τα στελέχη της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Με το άρθρο 14 αποτρέπονται ενδεχόμενες προσπάθειες των εταιρειών που παραβίασαν ή παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού να «συνεργαστούν» αθέμιτα με στελέχη της δικαστικής τους αρχής μέσω κάθε είδους διασυνδέσεων.

Άρθρο 14
Αποζημιώσεις θυμάτων
αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών

Με το άρθρο 15 επιτυγχάνεται ισχυρή αποτρεπτική διαδικασία των εταιρειών που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού, αφού θα γνωρίζουν ότι άμεσα θα αποζημιώσουν πλήρως όσους έπληξαν και μάλιστα με τη στήριξη της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην παροχή των οικονομικών στοιχείων.

Άρθρο 15
Υποχρέωση των αλυσίδων σούπερ μάρκετ
να διαθέσουν το 25% του «ραφιού» τους
χωρίς χρηματικό αντάλλαγμα (αέρα)
σε εταιρείες που δεν ανήκουν
στις ισχυρές της κατηγορίας

Με το άρθρο 16 δίδεται η δυνατότητα στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας να νομοθετήσει προσωρινά και έως διάστημα δύο ετών ρυθμίσεις, ώστε να επιτευχθεί η αντιμετώπιση του αποκλεισμού προϊόντων από τα ράφια των μεγάλων αλυσίδων των υπεραγορών (Super Markets). Είναι γνωστό το γεγονός ότι για να μπει κάποιος παραγωγός στο ράφι των μεγάλων αλυσίδων Σούπερ Μάρκετ θα πρέπει να καταβάλει σημαντικά ποσά σαν «αέρα». Η είσοδος του επίσης, εξαρτάται από το καθαστός στην αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος, δηλαδή αν οι εταιρείες που ελέγχουν το μεγάλο κομμάτι της αγοράς αυτής θα επιτρέψουν στην αλυσίδα Σούπερ Μάρκετ να δεχτεί και τον νέο ανταγωνιστή. Ο τρόπος αποτροπής εισόδου είναι πολύ απλός: έμμεσες ή άμεσες απειλές προς την αλυσίδα ότι θα «χαλάσουν» οι όροι συνεργασίας με τους δυνατούς. Μάλιστα από αυτές τις μεθόδους δεν ξεφεύγουν και μεγάλες εταιρείες-παραγωγοί οι οποίες αποφασίζουν να εισέλθουν σε νέα αγορά και βρίσκονται αντιμέτωπες με ήδη καθιερωμένες καταστάσεις.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση θα μπου «αναγκαστικά» στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων νέοι παραγωγοί και θα ενταθεί ο ανταγωνισμός. Μπαίνοντας Έλληνες παραγωγοί θα προσφέρουν περισσότερες θέσεις εργασίας. Η είσοδος νέων με χαμηλότερες τιμές θα εντείνει τον ανταγωνισμό και θα πέσουν οι τιμές και στις μεγάλες φίρμες.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού

Άρθρο 1
Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού
για την έναρξη έρευνας για συγκεκριμένο κλάδο

Στο άρθρο 15 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 12:

«12. Σε κάθε περίπτωση που η Επιτροπή Ανταγωνισμού ξεκινήσει έρευνα σε έναν κλάδο είτε αυτεπάγγελτη είτε από καταγγελία είτε από κάθε άλλο λόγο, εκδίδει δημόσια ανακοίνωση για την έναρξη της έρευνας. Η ανακοίνωση εκδίδεται ύστερα από ενδεχόμενες ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν, οι οποίες θα σημάνουν την έναρξη της έρευνας, όπως για παράδειγμα αιφνιδιαστικές εφόδους, αποστολή ερωτηματολογίων κ.λπ.. Με

τη δημόσια ανακοίνωση θα προσκαλούνται όσοι έχουν στοιχεία να τα προσκομίσουν και όσοι επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα επιείκειας με τις ανάλογες απαντήσεις ευθυνών να προστρέξουν.»

Άρθρο 2
Ποινικές ευθύνες

Η παράγραφος 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 αντικαθίστανται με την παράγραφο 1 ως εξής:

«1. Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, με τις ιδιότητες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 25, ενεργεί κατά παράβαση των άρθρων 5 μέχρι 10 ή δεν εφαρμόζει τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 11. Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 2 του παρόντος ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου αφορά σε επιχειρήσεις που είναι μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. Η ίδια ποινή φυλάκισης και η χρηματική ποινή επιβάλλεται και στα υπεύθυνα πρόσωπα των αδικημάτων του δεύτερου εδαφίου (κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης).»

Τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7 αναριθμούνται σε άρθρα 2, 3, 4, 5, και 6 αντίστοιχα.

Άρθρο 3
Ποινική δίωξη

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται ύστερα από τη φράση «προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή» το ακόλουθο κείμενο: «και προς την Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα».

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 2 (το υφιστάμενο κείμενο αριθμείται πλέον ως παράγραφος 1) με το εξής περιεχόμενο:

«2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού στέλνει στην Εισαγγελία και στην Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα πλήρη δικογραφία. Στη δικογραφία συμπεριλαμβάνει τα λεπτομερή στοιχεία των υπευθύνων φυσικών προσώπων που διοικούσαν τις εταιρείες που τιμωρήθηκαν για παράβαση του ν. 3959/2011 κατά το χρόνο που αυτές παρανομούσαν είτε αυτές οι εταιρείες βρίσκονται στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Για την εξασφάλιση της πληρότητας των στοιχείων από την έναρξη της διαδικασίας η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι υποχρεωμένη να αναζητήσει μέσω των νομικών προσώπων τα πραγματικά φυσικά πρόσωπα που εκπροσωπούν νομίμως τις ελεγχόμενες εταιρείες ή κατέχουν πλειοψηφικό ποσοστό ιδιοκτησίας. Τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται είναι υποχρεωμένα να προσκομίσουν επίσημα στοιχεία ως προς τα ανωτέρω στοιχεία. Στην περίπτωση

που δεν προσκομίστούν τα στοιχεία αυτά υπαιτιότητα των ελεγχόμενων νομικών προσώπων επιβάλλεται πρόστιμο 300.000 ευρώ και επιβάλλονται οι ποινικές ευθύνες που ορίζει το άρθρο 44 παράγραφος 1.

Η Εισαγγελία Πρωτοδικών και η Εισαγγελία Εφετών θέτουν σε προτεραιότητα ως εξαιρετικά κατεπείγουσες την εκδίκαση όλων των δικογραφιών που σχετίζονται με το ν. 3959/2011 είτε προέρχονται από απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού είτε όχι. »

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 4 με το εξής περιεχόμενο:

«4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού οφείλει να παρακολουθεί στενά κάθε ποινική δικογραφία ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη εκδίκαση όλων των υπεύθυνων προσώπων. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρίσταται υποχρεωτικά ως πολιτικός ενάγων σε όλα τα ποινικά δικαστήρια που προκύπτουν ύστερα από απόφασή της, με σκοπό να στηρίξει την κατηγορία. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα της, αμέσως μόλις ενημερωθεί σχετικά, τη δικάσιμο, το κατηγορητήριο και τους κατηγορουμένους κάθε υπόθεσης, ώστε να είναι σε θέση να παρασταθεί ως πολιτικός ενάγων ο καθείς που θεωρεί ότι ζημιώθηκε άμεσα ή έμμεσα από τις εταιρείες που παραβίασαν τη νομοθεσία. Ανάλογα πράττει για κάθε στάδιο της διαδικασίας.»

Άρθρο 4

Άμεση ενημέρωση της δικαιοσύνης για αδικήματα που εκφεύγουν του ανταγωνισμού και ανήκουν στα φορολογικά ή στα ποινικά αδικήματα

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 5 με το εξής περιεχόμενο:

«5. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται, αμέσως μόλις αντιληφθεί πρακτικές που παραβιάζουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τη νομοθεσία, πέραν των παραβάσεων του ν. 3959/2011 που αυτή εφαρμόζει, να ενημερώσει τη Δικαιοσύνη ή κάθε άλλη Αρχή που πρέπει να επιληφθεί των ενδεχόμενων αδικημάτων, ιδίως δε τις φορολογικές Αρχές.»

Άρθρο 5

Παραγραφή ποινικών ευθυνών

Στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 8 με το εξής περιεχόμενο:

«8. Η παραγραφή των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 διακόπτεται από τη στιγμή της, με οποιονδήποτε τρόπο, γνωστοποίησης στα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της έρευνας που αυτή διεξάγει στο συγκεκριμένο κλάδο. Για το σκοπό της αποφυγής της παραγραφής των ποινικών ευθυνών των συγκεκριμένων φυσικών προσώπων η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται όπως σε κάθε καταγγελία, για την οποία δεν αποφασίζει σε εύλογο χρόνο να θέσει στο αρχείο, αλλά την οποία παραπέμπει σε μελλοντική εξέταση με βάση τα κριτήρια προτεραιότητας που ο νόμος θέτει, προχωρήσει σε πράξεις διακοπής της παραγραφής των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των φυσικών προσώπων με την αποστολή των κατά περίπτωση σχετικών εγγράφων προς τις καταγγελλόμενες, τουλάχιστον, εταιρείες.»

Άρθρο 6

Προσωπική ευθύνη των ιδιοκτητών των εταιρειών που παρανομούν για το πρόστιμο που θα επιβληθεί για παράβαση του ανταγωνισμού

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 2 προστίθεται υποπαράγραφος δ' με το εξής περιεχόμενο:

«δ. Στην περίπτωση των ανωνύμων εταιρειών όπου τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα αρμόδια για την υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων πρόσωπα δεν συμπίπτουν με τους πραγματικούς ιδιοκτήτες του νομικού προσώπου, ορίζεται όπως σε περίπτωση αδυναμίας καταβολής των προστίμων που επιβάλλονται από την εφαρμογή του παρόντος νόμου από τα πρόσωπα της παραγράφου 3, την ευθύνη για την καταβολή των προστίμων έχουν οι ιδιοκτήτες του νομικού προσώπου που εκπροσωπούν το πλειοψηφικό ποσοστό του 70% του νομικού προσώπου.»

Άρθρο 7

Άμεση ενεργοποίηση της αρχής για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 3 με το εξής περιεχόμενο:

«3. Η Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες δεσμεύει άμεσα την περιουσία που παράνομα αποκτήθηκε από τα νομικά πρόσωπα που τιμωρήθηκαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Ανάλογα πράττει και για τα φυσικά πρόσωπα που είτε διέπυναν τις εταιρείες που τιμωρήθηκαν είτε διέπραν τις παράνομες πρακτικές ως διευθυντικά στελέχη των νομικών αυτών προσώπων.»

Άρθρο 8

Αμοιβή στον καταγγέλοντα ως ποσοστό του προστίμου της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011 στην παράγραφο 2 προστίθεται υποπαράγραφος ε' με το εξής περιεχόμενο:

«ε. Ποσοστό 10% του επιβαλλόμενου προστίμου αποδίδεται στο/στα φυσικό/ά ή νομικό/ά πρόσωπο/ά που κατήγγειλε/αν την παράβαση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το ποσοστό αποδίδεται είτε αν η καταγγελλόμενη παράβαση συμπίπτει με την τελική διαπιστωθείσα παράβαση είτε σε κάθε άλλη περίπτωση όπου η καταγγελλόμενη/ες εταιρεία/ες τιμωρείται/ούνται για ατομική ή ως μέρος συνόλου παράβαση του παρόντος νόμου. Για να δικαιούται την αμοιβή το/τα φυσικό/ά ή το/τα νομικό/ά πρόσωπο/α που θα προχωρήσει/σουν σε καταγγελία οφείλει/ουν να υποστηρίξει/ουν με κάθε μέσο την προσπάθεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού ενώπιόν της αλλά και ενώπιον των Δικαστηρίων (ποινικών, πολιτικών και διοικητικών) που θα κρίνουν τις σχετικές αποφάσεις. Το ποσοστό αποδίδεται στον/στους καταγγέλλοντα/ντες μόλις οι σχετικές αποφάσεις καταστούν αμετάκλητες.

Στην περίπτωση που καταγγείλουν τις παραβάσεις του παρόντος νόμου περισσότεροι του ενός καταγγέλλοντες με διαφορετικές (είτε σε περιεχόμενο είτε χρονικά) καταγγελίες, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αποκλει-

στικά υπεύθυνη να καταμερίσει το δικαίωμα σε αμοιβή ανάμεσα στους καταγγέλλοντες με βάση τα στοιχεία που ο κάθε ένας προσκομίζει. Τη σχετική της απόφαση οφείλει να αιτιολογήσει πλήρως και να δημοσιοποιήσει. Επί της απόφασης αυτής μπορούν να προσφύγουν οι ενδιαφερόμενοι όπως ορίζει η νομοθεσία.

Την ανωτέρω αμοιβή δικαιούται οποιοσδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (ανεξαρτήτου νομικής μορφής, π.χ. Ν.Π.Δ.Δ.) και ανεξαρτήτου άμεσης ή έμμεσης σχέσης με την εν λόγω υπόθεση ή αγορά.»

Άρθρο 9 **Κάλυψη δαπανών** **νομικής υποστήριξης από τα Επιμελητήρια**

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 2 προστίθεται υποπαράγραφος στ' με το εξής περιεχόμενο:

«στ. Στην περίπτωση όπου ο καταγγέλλων αδυνατεί οικονομικά να καλύψει τα έξοδα νομικής υποστήριξης σχετικά με καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι υποχρεωτική η κάλυψη της δαπάνης νομικής υποστήριξης της καταγγελίας προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού από το Επιμελητήριο στο οποίο ανήκει ο καταγγέλλων. Αν το Επιμελητήριο δεν διαθέτει τους απαραίτητους πόρους, τη δαπάνη καλύπτει η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας, η οποία θα επιμερίσει το κόστος προς όλα τα Επιμελητήρια της Ελλάδας που είναι μέλη της, αναλογικά με τη δυναμικότητά τους.

Το Επιμελητήριο ή η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας θα καλύπτουν τα έξοδα σύνταξης της καταγγελίας, υποστήριξης της ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού (υπομνήματα, παραστάσεις κ.λπ.) αλλά και τα έξοδα ενώπιον κάθε δικαστηρίου που θα χρειαστεί να παρασταθεί ο καταγγέλλων προς υποστήριξη της καταγγελίας του (ασφαλιστικά μέτρα, Εφετείο, ΣτΕ κ.λπ.).»

Άρθρο 10 **Προτεραιότητα στις καταγγελίες** **των Επιμελητηρίων**

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 1, ύστερα από τη φράση «ή αίτησης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας» προστίθεται η φράση «ή καταγγελίας από Επιμελητήριο, μέλους της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, ή από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος,».

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 5, ύστερα από τη φράση «ή ύστερα από αίτηση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας» προστίθεται η φράση «ή καταγγελίας από Επιμελητήριο, μέλους της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, ή από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος,».

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 5, στο εδάφιο 3, ύστερα από τη φράση «από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,» προστίθεται η φράση «ή της καταγγελίας από Επιμελητήριο, μέλους της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος ή από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος,».

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 9 με εξής περιεχόμενο:

«9. Οι καταγγελίες από Επιμελητήριο, μέλους της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος ή από την Κε-

ντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος εξετάζονται με την ίδια προτεραιότητα που εξετάζονται οι αιτήσεις από τους Υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας».

Άρθρο 11 **Παράσταση πολιτικής αγωγής στα ποινικά** **δικαστήρια και από έμμεσα ζημιωθέντες**

Στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011, στην παράγραφο 6 προστίθεται η ακόλουθη φράση:

«Επίσης, μπορούν να παρασταθούν ως πολιτικώς ενάγοντες Καταναλωτικές Οργανώσεις, Επιμελητήρια ή έμμεσα ζημιωθέντες που μπορούν να αποδείξουν το έννομο συμφέρον τους».

Άρθρο 12 **Ταχεία καθαρογραφή των σχετικών αποφάσεων** **σε κάθε δικαστήριο**

Στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 9 με το εξής περιεχόμενο:

«9. Όλες οι αποφάσεις που σχετίζονται με το ν. 3959/2011, σε οποιοδήποτε Δικαστήριο της Ελληνικής Επικράτειας, καθαρογράφονται κατά απόλυτη προτεραιότητα με ευθύνη του Δικαστηρίου. Επίσης, κοινοποιούνται κατά απόλυτη προτεραιότητα στα ενδιαφερόμενα μέλη.»

Άρθρο 13 **Μέτρα για τα στελέχη** **της Επιτροπής Ανταγωνισμού**

Στο άρθρο 21 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 12 με το εξής περιεχόμενο:

«12. Όλα τα στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εξετάζουν υποθέσεις του παρόντος νόμου υποχρεούνται όπως υποβάλλουν ετησίως δήλωση περιουσιακής κατάστασης για όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία. Όποιος εργαζόμενος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχει συγγενική σχέση πρώτου βαθμού με πολιτικά πρόσωπα οφείλει να ενημερώσει εγγράφως την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Απαγορεύεται οποιασδήποτε μορφής σχέση (επαγγελματικής, επιστημονικής, εκπαιδευτικής) των στελεχών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και ιδιαιτέρως των εργαζομένων στις νομικές υπηρεσίες αυτής, με νομικούς που είτε άμεσα είτε έμμεσα παρέχουν υπηρεσίες σε εταιρείες που ελέγχονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή που ελέγχθηκαν και τιμωρήθηκαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (σε αυτή την περίπτωση έως ότου τελεσιδικήσει η υπόθεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας και έως ότου ολοκληρωθεί ο έλεγχος εφαρμογής της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού).»

Άρθρο 14 **Αποζημιώσεις θυμάτων** **αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών**

Στο ν. 3959/2011 προστίθεται άρθρο με αριθμό 44α με το εξής περιεχόμενο:

«Ενόσω διαρκεί η διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού αναστέλλεται η παραγραφή της

αξιώσεως τόσο για τις ζημιωθείσες επιχειρήσεις όσο και για τους καταναλωτές οι οποίοι ασκούν συλλογική αγωγή. Αναστέλλεται επίσης και η προθεσμία παραγραφής του άρθρου 10 παρ. 18 του ν. 2251/1994 (συλλογική αξίωση χρηματικής ικανοποίησης).

Η ζημιά που υπέστησαν υπολογίζεται εντόκως από τη χρονική στιγμή που αυτή έλαβε χώρα και όχι από τη χρονική στιγμή κατάθεσης της σχετικής αγωγής.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να παρέχει πλήρη υποστήριξη στους ζημιωθέντες αναφορικά με την κατάρτιση της αγωγής τους και την απόδειξη της ζημιάς τους.

Οι αγωγές των ζημιωθέντων από αντιανταγωνιστικές πρακτικές εκδικάζονται κατά απόλυτη προτεραιότητα σε κάθε στάδιο ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων. Η πρώτη συζήτηση ορίζεται εντός τριών (3) μηνών από την κατάθεση του δικογράφου, η έκδοση της απόφασης γίνεται κατά προτεραιότητα όπως και η καθαρογραφή της απόφασης.

Οι ζημιωθέντες από αντιανταγωνιστικές πρακτικές απαλλάσσονται πλήρως από την υποχρέωση καταβολής δικαστικού ένημου αλλά και από κάθε άλλο υποχρεωτικό εκ της κείμενης νομοθεσίας έξοδο.

Στην περίπτωση διαπίστωσης αοριστίας της αγωγής ζημιωθέντων από αντιανταγωνιστικές πρακτικές από το Δικαστήριο, το Δικαστήριο, πριν την έκδοση τελικής απόφασης, υποχρεούται να ζητήσει από τις εταιρείες που ενάγονται για τα αδικήματα του παρόντος νόμου να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που θα αιτηθούν οι ενάγοντες για να αποδείξουν τη ζημιά τους. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι ενάγοντες στα αιτήματα των εναγομένων. Σε περίπτωση που τα εναγόμενα νομικά πρόσωπα αρνούνται ή αδυνατούν να προσκομίσουν τα σχετικά στοιχεία, παρότι με την κοινή λογική τα έχουν ή θα έπρεπε να τα έχουν στην κατοχή τους, το Δικαστήριο θεωρεί ως επιβαρυντικό στοιχείο την άρνηση ή την αδυναμία.

Οι νομοθετικές ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου ισχύουν για κάθε εκκρεμή αγωγή που αφορά αποζημίωση από εταιρείες που παραβίασαν τη νομοθεσία του ελεύθερου ανταγωνισμού, για κάθε εκκρεμή υπόθεση ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και για όλες τις υποθέσεις για τις οποίες η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει πραγματοποιήσει έλεγχο εφαρμογής των αποφάσε-

ών της έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου ή για τις περιπτώσεις που η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει πραγματοποιήσει έλεγχο εφαρμογής των αποφάσεών της και δεν έχει εντοπίσει να συμμορφώνονται οι καταδικασμένες εταιρείες.

Όλα τα μέλη του ΔΣ των εταιρειών που παραβίασαν το δίκαιο του Ανταγωνισμού έχουν προσωπική ευθύνη προς αποζημίωση κάθε τρίτου που ζημιώθηκε από τις αντιανταγωνιστικές πρακτικές του νομικού προσώπου.»

Άρθρο 15

Υποχρέωση των αλυσίδων σούπερ μάρκετ να διαθέσουν το 25% του «ραφιού» τους, χωρίς χρηματικό αντάλλαγμα «αέρα», σε εταιρείες που δεν ανήκουν στις ισχυρές της κατηγορίας

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μπορούν να υποχρεωθούν οι μεγάλες αλυσίδες Σούπερ Μάρκετ που αθροιστικά κατέχουν μερίδιο αγοράς άνω του 70%, να διαθέτουν συγκεκριμένο χώρο από το «ράφι» κάθε κατηγορίας προϊόντων στις εταιρείες που δεν ανήκουν στις λεγόμενες «κατέχουσες δεσπόζουσα θέση» στην αγορά του προϊόντος αυτού.

Το ποσοστό του ραφιού που θα δεσμευθεί δεν μπορεί να ξεπερνάει το 20%-25% του συνολικού ωφέλιμου χώρου.

Η ρύθμιση αυτή μπορεί να ισχύσει για περιορισμένο χρονικό διάστημα που δεν θα ξεπερνάει τους 24 μήνες. Στη συνέχεια μπορεί να εφαρμοστεί και δεύτερη φορά για το ίδιο χρονικό διάστημα, αφού όμως μεσολαβήσουν 12 μήνες από την πρώτη εφαρμογή του.

Η παραχώρηση του χώρου στο ράφι γίνεται προς τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις χωρίς επιπλέον οικονομική επιβάρυνση («αέρα») είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου 2013

Ο Προτείνων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος